

UPUTE UČENICIMA ZA SUDJELOVANJE U NASTAVI PSIHOLOGIJE

1. UDŽBENIK I PRIBOR:

Učenik mora imati: - udžbenik: Šverko, B. i drugi, Psihologija, udžbenik za gimnazije. Zagreb: Školska knjiga, 2006. (ili novije izdanje); - bilježnicu i osnovni pribor za pisanje; - mapu za umetanje radnih listova i ostalih papira veličine A4; - komplet od 6 flomastera ili drvenih olovaka u različitim bojama; - dva tekstmarkera različite boje.

2. ELEMENTI OCJENJIVANJA:

R. br.	Kratice u imeniku učenika	Element ocjenjivanja (naziv - opis)
1.	ZNANJE	ZNANJE - Poznavanje i razumijevanje osnovnih psihologijskih pojmova, pravila i zakonitosti te njihova reproduktivna i kreativna primjena u različitim zadacima.
2.	RAD I SURADNJA	RAD I SURADNJA – Redovito praćenje nastave, aktivno i argumentirano sudjelovanje i suradnja, uredno, točno i pravodobno izvršavanje radnih zadataka, inicijativa i kreativnost, uljudnost u ophođenju te poštivanje pravila kućnog reda.

3. MJERILA ZA OCJENJIVANJE PO ELEMENTIMA:

R. br.	Element ocjenjivanja	Ocjena	Mjerilo učeničkih postignuća u elementu za pojedinu ocjenu: što učenik mora znati, umjeti i kako mora sudjelovati u radu
1.	ZNANJE Samo- stalno	dovoljan 20 – 39 % dobar 40 – 59 % vrlo dobar 60 – 79 % odličan 80 – 100 %	Za pojedinu ocjenu učenik mora u navedenom postotku odgovoriti na različita pitanja i riješiti zadatke kojima se provjeravaju zadaće i glavni pojmovi po nastavnim cjelinama navedeni u Popisu ciljeva i očekivanih ishoda učenja psihologije što je sastavni dio ovih uputa. Učenik može odgovarati samostalno, bez upotrebe bilo kakvog pomagala, ili uz upotrebu vlastite bilježnice. Sukladno tome, za ocjenjivanje njegovoga znanja i umijeća primjenjuje se odgovarajuća skala opisana u lijevom stupcu. Zadaci za učenike, odnosno ciljevi i očekivani ishodi učenja označeni su rednim brojevima prema redoslijedu učenja nastavnih cjelina i tema, a istim brojem u uglatim zagrada označeni su glavni pojmovi što pripadaju dotičnoj zadaći (cilju/ishodu učenja).
	ZNANJE Pomoću izvora (bilježnice)	dovoljan 60 – 69 % dobar 70 – 79 % vrlo dobar 80 – 89 % odličan 90 – 100 %	Uz neke redne brojeve dodane su posebne oznake (*) što upućuju na neobveznost dotičnih zadataka u nekom od gimnazijskih programa: * (Označeno jednom zvjezdicom!) Neobvezna zadaća za prirodoslovno-matematičku gimnaziju. ** (Označeno dvjema zvjezdicama!) Neobvezna zadaća za program opće, jezične i prirodoslovno-matematičke gimnazije, ali dodatna za one koji žele znati više ili namjeravaju izabrati psihologiju kao izborni predmet na maturi.

3. MJERILA ZA OCJENJIVANJE PO ELEMENTIMA (nastavak):

R. br.	Element ocjenjivanja	Ocjena	Mjerilo učeničkih postignuća u elementu za pojedinu ocjenu: što učenik mora znati, umjeti i kako mora sudjelovati u radu
2.a	RAD I SURADNJA (A) Zadache, sudjelovanje i suradnja	dovoljan 60 – 69 % dobar 70 – 79 % vrlo dobar 80 – 89 % odličan 90 – 100 %	A) Za pojedinu ocjenu učenik mora ostvariti broj bodova u navedenom postotku sukladno narednim kriterijima: Od učenika se očekuje redovito pribivanje nastavi, nošenje potrebnog pribora, uljudnost u ophođenju, poštivanje pravila kućnog reda, pravodobno, točno i uredno izvršavanje radnih zadataka te aktivno i argumentirano sudjelovanje u nastavnom razgovoru i radu općenito. Sukladno navedenom, predmet ovog elementa ocjenjivanja su i zadache razrednog redara. Radni zadaci potiču aktivno učenje i primjenu obrađenih nastavnih sadržaja. Rješavaju se ili izrađuju na posebnim radnim listovima u školi ili kod kuće, a odlažu i čuvaju u radnoj mapi. Učenik je dužan redovito i uredno popunjavati radnu mapu i donositi je na nastavu. Za potpuno, uredno, točno i pravodobno izvršavanje radnog zadatka, bilo školskog ili domaćeg, učenik će dobiti jedan ili više bodova, već prema tome koliko bodova je nastavnik predvidio za taj zadatak i koliko je od toga učenik zaslužio. Potpunost, urednost, točnost i pravodobnost izvršavanja zadatka nastavnik provjerava i boduje pregledom radnog lista. Za svako kršenje pravila kućnog reda, nepridržavanje radnih uputa, neizvršavanje radnih zadataka i ometanje nastave učenik će biti opomenut i dobiti jedan negativan bod. Učeniku koji na istom nastavnom satu dobije tri opomene bit će odmah upisana ocjena nedovoljan (1) u ocjensku rešetku za ovaj element ocjenjivanja. Pozitivni bodovi za izvršene zadatke i negativni za opomene zbrajaju se na kraju određenog obrazovnog razdoblja (najmanje dvaput u polugodištu) i pretvaraju u ocjenu za rad, sudjelovanje i suradnju, sukladno navedenom postotku za element ocjenjivanja RAD I SURADNJA (A). Osnovica za izračunavanje postotka je ukupan mogući broj bodova za radne zadatke zadane u pojedinom razdoblju. Učeniku koji opravdano izostane s nastave, propušteni radni zadaci pribrajaju se osnovici za izračunavanje postotka bodova za ocjenu nakon što istekne dopušteni rok za njihovu nadoknadu, a do tada se izvodi privremena ocjena na osnovi izvršenih zadataka. Privremena ocjena bilježi se u rubriku praćenja učenikovog napretka. Osim u obveznim nastavnim aktivnostima i zadacima iz psihologije, učenik može zaslužiti bodove ili ocjenu u elementu ocjenjivanja RAD (A) sudjelovanjem u izvannastavnim školskim aktivnostima, projektima, smotrama i natjecanjima iz bilo kog nastavnog predmeta, odnosno područja školske djelatnosti. Bodove ili ocjenu po ovoj osnovi nastavnik psihologije dodijelit će učeniku nakon savjetovanja s voditeljem aktivnosti i procjenom učenikova doprinosa u usporedbi s vrijednošću zadataka i samostalnog rada u psihologiji u elementu ocjenjivanja RAD I SURADNJA. Učenik je sam dužan pravodobno prijaviti nastavniku psihologije svoje sudjelovanje u navedenim aktivnostima, a nastavnik je dužan dodijeljene bodove ili ocjenu priopćiti i obrazložiti pred razrednim odjelom.

3. MJERILA ZA OCJENJIVANJE PO ELEMENTIMA (nastavak):

R. br.	Element ocjenjivanja	Ocjena	Mjerilo učeničkih postignuća u elementu za pojedinu ocjenu: što učenik mora znati, umjeti i kako mora sudjelovati u radu
2.b	RAD I SURA- DNJA (B) Samo- stalan stvaralački rad	odličan (ili niža)	B) Učenici mogu (neobvezno) izrađivati samostalne stvaralačke radove iz područja psihologije što dokumentiraju radnom mapom (portfeljom) i završnim oblikom rada. Okvir za ocjenjivanje je sljedeći: Ocjena se dodjeljuje ovisno o znanstvenoj osnovanosti sadržaja, njegovoj složenosti, izvornosti, uređenosti, jezičnoj pravilnosti, lijepom oblikovanju i cjelovitosti. Nastavnik će poticati učenike na doradu do odlične ocjene kad to procijeni mogućim i potrebnim, ali tek u mjeri koja učenicima bude prihvatljiva i smisljena. Učenik izrađuje rad samostalno ili u timu od najviše tri člana čije su zadaće i uloga u timu jasno i nedvojbeno određene te lako provjerljive. Učenik (i njegov tim) radi po dogovoru i u suradnji s nastavnikom, a savjetuje se s njim na nastavi ili u vremenu predviđenom radnim rasporedom. Autori brane rad na usmenom ispitu pred nastavnikom i svojim razrednim odjelom ili na posebnom seminaru/smotri učeničkih radova učenika iz svih razrednih odjela. Nastavnik odobrava početak i potvrđuje završetak svakog koraka u samostalnom radu. Glavni koraci u izradi samostalnog rada su: 1. Izrada idejnog plana. 2. Izrada izvedbenog plana. 3. Prikupljanje podataka. 4. Obrada i prikaz prikupljenih podataka. 5. Vrednovanje dobivenih pokazatelja (rezultata). 6. Sređivanje radne mape te izrada završnog oblika rada. 7. Obrana rada i objava u nekom od školskih medija. Samostalan rad učenik dokumentira radnom mapom (portfeljom) i završnim oblikom rada za objavu (proizvodom). Radna mapa (portfelj) mora sadržavati: - idejni plan, - izvedbeni plan, - kalendar/dnevnik rada, - tekstualne, slikovne, elektroničke i druge prikupljene i proizvedene dokumente s navedenim izvorom i vremenom nastanka, - proizvod (prikaz rezultata, izvještaj, završni oblik rada), - abecedni popis svih korištenih izvora, - popis svih priloga u mapi (sadržaj). Proizvod (završni oblik rada za objavu) može biti različit: - veliki tematski poster ili umna mapa (mind map) na školskom panou, - pisani izvještaj (referat, stručni članak, esej) o temi, - multimedijaska ili web prezentacija teme, - pribor ili uređaj (instrument) za psihologijsko ispitivanje i mjerenje neke pojave ili demonstracije i vježbe u nastavi, - sustavno provedena psihološka akcija u zajednici i slično. Samostalan rad učenik izrađuje po planiranim koracima u vremenu što ga prihvati nastavnik, a zadnji rok obrane i objave rada mora biti najmanje četiri tjedna prije završetka nastave psihologije u tekućoj nastavnoj godini. Prema navedenim uvjetima, učenik može izraditi više od jednog samostalnog rada tijekom jednog polugodišta, odnosno nastavne godine, a pojedini rad bit će ocijenjen tek nakon što bude potpuno završen te uspješno obranjen i to dvjema ocjenama: jednom u elementu ocjenjivanja ZNANJE, a drugom u elementu ocjenjivanja RAD I SURADNJA.

3. MJERILA ZA OCJENJIVANJE PO ELEMENTIMA (nastavak):

R. br.	Element ocjenjivanja	Ocjena	Mjerilo učeničkih postignuća u elementu za pojedinu ocjenu: što učenik mora znati, umjeti i kako mora sudjelovati u radu
3.	ZAKLJUČNA OCJENA	dovoljan 1,75 – 2,49 dobar 2,50 – 3,49 vrlo dobar 3,50 – 4,24 odličan 4,25 – 5,00	Zaključna ocjena u predmetu na kraju nastavne godine izvodi se iz aritmetičke sredine svih ocjena upisanih u ocjensku rešetku tijekom oba polugodišta u oba elementa ocjenjivanja (ZNANJE i RAD I SURADNJA). Zaključna ocjena iz dobivene aritmetičke sredine izvodi se prema navedenim rasponima. Mimo naprijed navedenog pravila, zaključnu ocjenu odličan učenik će dobiti za izvanredno uspješan i vrijedan samostalni stvaralački rad iz psihologije, ukoliko je aritmetička sredina svih njegovih ocjena, bez ocjena za taj samostalni rad, veća od 2,00 i pod uvjetom da tijekom nastavne godine nije kažnjen nekom od pedagoških mjera određenih Statutom. Jednako, zaključnu ocjenu odličan učenik će dobiti za izvanredno postignuće i uspjeh u izvannastavnim školskim aktivnostima, projektima, smotrama i natjecanjima iz bilo kog nastavnog predmeta, odnosno područja školske djelatnosti ukoliko je aritmetička sredina svih njegovih ocjena, bez ocjene dodijeljene za to postignuće, veća od 2,00 i pod uvjetom da tijekom nastavne godine nije kažnjen nekom od pedagoških mjera određenih Statutom. Izvanrednim postignućem smatra se najmanje sudjelovanje na smotrama i natjecanjima na državnoj razini u pojedinačnoj konkurenciji ili treći rang (mjesto, nagrada) u timskim disciplinama. Učenici kojima na kraju nastavne godine bude nedostajala samo jedna bolja zaključna ocjena iz nekog od nastavnih predmeta za bolji opći uspjeh, mogu tu ocjenu dobiti u psihologiji ukoliko im vrijednost aritmetičke sredine svih ocjena iz psihologije zaostaje najviše 0,50 jedinica u odnosu na zadanu vrijednost i pod uvjetom da tijekom nastavne godine nisu kažnjeni nekom od pedagoških mjera određenih Statutom. Ukoliko učenik želi poboljšati neku ocjenu upisanu u ocjensku rešetku, može to učiniti pristupanjem dodatnom pisanom i usmenom ispitu iz sadržaja što ga ta ocjena obuhvaća, odnosno ponovnom izradom zadataka što ih je pogrešno ili slabo izradio. Za poboljšanje ocjene učenik će dobiti samo jednu priliku u nekom od rokova što će ih nastavnik ponuditi tijekom nastavne godine, a zadnji mogući rok bit će najkasnije tri tjedna prije završetka nastave psihologije u nastavnoj godini. Ocjena što je učenik dobije za ponovljeni ispit ili izrađenu zadaću zamijenit će prethodnu ocjenu upisanu u imenik za taj sadržaj, osim ukoliko bude slabija od prethodne! Učenik koji izostane s nastave psihologije više od 30% nastavnih sati do kraja nastavne godine bit će neocijenjen i polagat će predmetni ispit pred povjerenstvom. Jednako, ukoliko učenik ne izvrši više od 30% ukupnih radnih zadataka, odnosno ukoliko mu bude nedostajalo više od 30% planiranih ocjena u elementima ocjenjivanja za izvođenje zaključne ocjene, bit će neocijenjen i polagat će predmetni ispit pred povjerenstvom.

4. OBLICI PROVJERAVANJA I OCJENJIVANJA PO ELEMENTIMA I NJIHOV RASPORED TIJEKOM GODINE:

R. br.	Oblik provjeravanja	Koliko često i kada (približno) će biti primijenjen dotični oblik	Koji elementi će biti provjereni
1.	Nastavni razgovor i usmeno ispitivanje (individualno). Učenik odgovara <u>samostalno ili pomoću izvora.</u>	Stalno.	ZNANJE
2.	Pisani ispit znanja nizom zadataka objektivnog tipa iz jedne ili više nastavnih cjelina (skupno ili individualno, papir-olovka ili e-ispit). Učenik odgovara <u>samostalno ili pomoću izvora.</u>	Po potrebi (na satu dodatne ili dopunske nastave iz psihologije): (1) za učenike čije znanje iz opravdanih razloga nije moglo biti ocijenjeno u jednoj ili više nastavnih cjelina; (2) za učenike koji žele poboljšati ocjenu dobivenu za znanje i uradak u nekoj nastavnoj cjelini. Za jednu nastavnu cjelinu primjenjuje se ispit od 15 minuta, a za više cjelina ispit od 40 minuta.	ZNANJE
3.	Izrada pisanih, grafičkih, praktičnih i drugih zadataka u školi i kod kuće (individualno i skupno) u okviru nastavnih vježbi za pojedine nastavne teme ili cjeline. Učenik radi <u>samostalno ili pomoću izvora.</u>	Tijekom nastavne godine prema planu i programu nastavnih vježbi i domaćih zadaća. Otprilike jednom mjesečno.	RAD I SURADNJA (A) ZNANJE
4.	Promatranje, bilježenje i procjena sudjelovanja i suradnje u radu (individualno).	Stalno.	RAD I SURADNJA (A)
5.	Pregled, vrednovanje i obrana samostalnog učeničkog rada (individualno).	Po potrebi: tijekom pripreme, izrade i obrane rada.	RAD I SURADNJA (B) ZNANJE

5. VAŽNE NAPOMENE:

Učenici imaju pravo i dužnost aktivno i argumentirano sudjelovati u ocjenjivanju, a ocjenjuju i nastavnikov rad anonimnim anketnim upitnikom barem jednom u polugodištu. Ukoliko nije riječ o nekom standardnom upitniku za vrednovanje nastavnikovog rada, učenici i njihovi roditelji smiju predlagati pitanja za uvrštenje u taj upitnik. Obradu podataka dobivenih ovim upitnikom (ukoliko nije automatska) obavlja školska organizacijsko-razvojna služba, ili sam nastavnik, s još tri do pet učenika iz razrednog odjela, među kojima trebaju biti predsjednik razredne zajednice i njihov predstavnik u Vijeću učenika. Nastavnik je dužan izvijestiti učenike, roditelje, organizacijsko-razvojnu službu i ravnatelja o dobivenim rezultatima najkasnije u roku od 14 dana nakon završene obrade podataka te nakon rasprave i savjetovanja sa svima odgovarajuće promijeniti svoj rad ne dovodeći u pitanje njegovu znanstvenu i stručnu utemeljenost. U slučaju nastavnikovog neslaganja i prigovora, konačnu ocjenu i odluku donosi nadležni prosvjetni savjetnik.

6. POPIS CILJEVA I OČEKIVANIH ISHODA UČENJA PSIHOLOGIJE je u posebnom dokumentu!